

Not: 5393 sayılı Belediye Kanununun 11 inci maddesi kapsamında tüzel kişiliğin kaldırılmasına ilişkin kararın uygulanması hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846-622.02- 15379121
Konu : GÖRÜŞ (5393 Sayılı Kanunun 11 inci Maddesinin Uygulanması Hk)

14/04/2026

... VALİLİĞİNE
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

İlgi : a) ... Kaymakamlığının ... tarihli ve ... sayılı yazısı.
b) ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi yazılarda özetle, ... Belediye Başkanlığının İmar Komisyonunca ilgi (a) yazı ekinde belirtilen köylerin ... Belediyesine katılmasının altyapı açısından yetersiz olacağı yönünde rapor düzenlenmesine rağmen ... tarihli ve ... sayılı Belediye Meclisi Kararı ile belediye sınırına 5.000 metreden daha yakın mesafede bulunduğu belirtilen bazı köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılarak mahalle statüsünde belediyeye katılma yönünde karar verildiği, alınan meclis kararının Kaymakamlığın ... tarihli ve ... sayılı yazısı ile Valilik Makamına gönderildiği, konuya ilişkin olarak bugüne kadar Kaymakamlığa geri dönüş olmadığı, belediye başkanlığınca bila tarih ve ... sayılı yazıları ile belirtilen sürecin tamamlanabilmesi için söz konusu meclis kararına dayanılarak 5393 sayılı Belediye Kanununun 11 inci maddesinin gerekçe gösterildiği, sonrasında 6 ncı maddesi gereğince Kaymakam görüşü ile Valilik Makamına arz edilmesinin talep edildiği belirtilerek bu çerçevede belediye meclis kararının tek başına 11 inci madde kapsamında işlem tesisine yeterli olup olmadığı, 8 inci madde uyarınca seçmen başvurusu ve halk oylaması sürecinin işletilmesinin gerekip gerekmediği, sürecin Müdürlüğünüzce ilgili Bakanlığa teklif aşamasına taşınıp taşınmayacağı konularında tereddüde düşülmüş olup Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere, 2709 sayılı Anayasanın 123 üncü maddesinde "...
Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur." hükmü,
127 inci maddesinde "*Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.*
..." hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanununun "*Sınırların kesinleşmesi*" başlıklı 6 ncı maddesinde "*Belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşir.*

Kesinleşen sınırlar, valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara gösterilir ve durum bir tutanakla belirlenir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği; belediyesine, mahallî tapu dairesine, il özel idaresine ve o yerin mülkî idare amirine gönderilir.

Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça beş yıl süre ile değiştirilemez." hükmü,
"*Tüzel kişiliğin sona erdirilmesi*" başlıklı 11 inci maddesinde "*Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000*

metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.

...” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin 15/1/2026 tarihli ve E: 2025/182; K: 2026/9 sayılı Kararında “...

10. Anayasa'nın anılan maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan kamu tüzel kişiliğinin kanunla veya CBK ile kurulacağı şeklindeki düzenleme kamu tüzel kişiliğine sahip belediyelerin kuruluşu bakımından da geçerlidir. Diğer bir ifadeyle belediyelerin de kanunla veya CBK ile kurulması zorunludur (AYM, E.2018/117, K.2023/212, 7/12/2023, § 1546).

11. Dava konusu kuralda nüfusu 2.000'in altına düşen belediyelerin köye dönüştürülmesi öngörülmektedir. 5393 sayılı Kanun'da ya da kanun düzeyinde farklı bir mevzuatta belediyelerin veya köylerin kurulması ile tüzel kişiliklerinin kaldırılmasına hangi makam tarafından hangi usulde karar verileceğine ilişkin olarak herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bununla birlikte belediyelerin kurulması ve tüzel kişiliklerinin kaldırılmasının kanunla veya CBK'yla yapılması anayasal bir zorunluluk olduğundan kural uyarınca nüfusu 2.000'in altına düşen belediyelerin köye dönüştürülme usulü de kanunla veya CBK'yla gerçekleştirilecektir. Bu itibarla kuralda Anayasa'nın 123. maddesine aykırı bir yön bulunmamaktadır.” şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediyelerin ve köylerin tüzel kişilikleri; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda kaldırılarak belirtilen idareler bu belediyeye katılacak olup katılma işleminin ise Anayasa hükmü uyarınca Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile yapılması gerekmektedir.

Bu kapsamda 5393 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin uygulanmasında yapılacak işlemlerde değerlendirilmek üzere;

a) Genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetleri bakımından katılmanın gerekli olduğunu gösteren mevcut durumda imar ve temel alt yapı hizmetlerinin bir bütün olarak yürütülmesinin önündeki engelleri ve nazım imar planları ve daha üst ölçekli planlara göre kentin gelişme durumunu ihtiva eden ve konusunda uzman kişi veya kuruluşlarca hazırlanacak raporu,

b) Tüzel kişiliği kaldırılacak belediyenin sınırından, katılacağı belediyenin sınırına kadar olan uzaklığı, köyde ise köydeki en son evden katılacak belediyenin sınırına olan uzaklığı belirten ve teknik elemanlarca tasdikli mesafe cetvelini,

c) Birleşecek kısımların ayrı renk veya işaretlerle gösterildiği 1/25.000 ölçekli haritayı,

ç) İlgili belediye veya köyü bünyesine alacak olan belediyenin meclis kararını,

d) Konu hakkında Valinin görüşünü,

İçeren dosyanın ikişer suret olarak Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür